

קיץ 2022

קהילת יהודי קרקוב

פרק ראשון

ענו על אחת מן השאלות 9–10 (35 נקודות).

9. הייחודיות של קהילת יהודי קרקוב

א. שני מאפיינים בתחום הכלכלה של קהילת יהודי קרקוב, על פי הנתונים וחומר הלימוד;

- על פי חומר הלימוד, אנו יודעים שיהודי קרקוב עסקו לרוב בסחר (הקמת בתי מסחר, מלאכה ומפעלים, כפי שזה בא לידי ביטוי בנתונים; "58% מהיהודים מן הסוחרים בקרקוב היו יהודים").

- על פי חומר הלימוד, אנו יודעים שרבים מקרב יהודי קרקוב עסקו במקצועות חופשיים כגון רפואה ועריכת דין. כפי שזה בא לידי ביטוי בנתונים; "61% מן הרופאים בקרקוב היו יהודים... 62% מעורכי הדין בקרקוב היו יהודים."

שני מאפיינים בתחום התרבות של קהילת יהודי קרקוב, על פי הנתונים וחומר הלימוד;

מחומר הלימוד אנו יודעים שהקהילה היהודית הדפיסה **עיתון ציוני** שתקף את האנטישמיות אצל הפולנים מצד אחד ואת ההתבוללות בקרב הקהילה היהודית, מצד שני. העיתון גם הפיץ את ערכי הציונית ואהבת ארץ ישראל ופרסם ידיעות על היהודים ועל היישוב העברי בארץ ישראל. גם לשמאל הציוני היה עיתון בעל תפוצה קטנה יותר.

מאפיין זה בא לידי ביטוי בנתון; "40% מן האוכלוסייה היהודית בקרקוב הצהירו ששפת האם שלהם היא יידיש" הן העיתון והן תפוצתה של שפת היידיש מעידים על האופן בו קהילת יהודי קרקוב שימרה תרבותה היהודית ואף החלה לפתח תרבות ציונית עברית.

מאפיין תרבותי נוסף; השתלבות יחסית של היהודים בעיר קרקוב. כפי שניתן לראות בנתונים, על אף ששפת היידיש היתה נוכחת בקרב יהודי קרקוב יחד עם התקרבות לציונות, כאשר הם מושווים ליהודי וורשה, ניתן להבין שהתקיימה גם מגמה של השתלבות בחברה הפולנית במידה לא מועטה; " לעומת 90% מן האוכלוסייה היהודית בוורשה שהצהירו ששפת האם שלהם היא יידיש."

ואכן, הביטוי הפוליטי של השתלבות זו בא לידי ביטוי בהקמת מפלגות שונות אשר הציעו פתרונות מגוונים לשיפור מצב היהודים; החל מהשתלבות בחברה היהודית, דרך שימור היידיש והתרבות היהודית הקיימת ועד לפנייה לציונות ואף עלייה לארץ ישראל.

ב'. שני מאפיינים ייחודיים של גטו קרקוב:

מאפיין ראשון; גטו קרקוב הוקם מאוחר יותר לעומת גטאות אחרים; זאת מכיוון שלפני הקמת הגטו, שליטי הגנרל גוברמן שאפו לצמצם את אוכלוסיית היהודים בקרקוב ולהרחיקה ממרכז העיר לרובע נידח ככל הניתן, מכיוון שקרקוב נבחרה לשמש כעיר הבירה של הגנרל גוברמן. יישום החלטות אלו דחו את הקמת הגטו עד למרץ 1941, בניגוד לגטאות אחרים שהוקמו מספר חודשים לאחר תחילת המלחמה.

מאפיין שני: גטו קרקוב היה מרוחק במיוחד ממרכז העיר; כאמור, מכיוון שהשלטון הנאצי בחר בקרקוב לשמש כעיר הבירה של הגנרל גוברמן, בניגוד לערים אחרות בהן קמו גטאות, גטו קרקוב לא הוקם ברובע היהודי אשר נתפס כיוקרתי ומרכזי מידי עבור היהודים, אלא ברובע פודגוז'ה הנידח, כדי להרחיק ככל הניתן את היהודים ממרכז קרקוב עיר הבירה.

גטו קרקוב היה מסוגר וקטן במיוחד; לעומת גטאות אחרים, הוא היה קטן יותר, נידח, סגור וסטרילי יחסית לגטאות אחרים. הכל כדי לשמור על "עיר הבירה" - קרקוב, נקייה.

שתיים מן המטרות להקמת גטו קרקוב:

- **חיסול עקיף:** גטו קרקוב והגטאות בכלל שימשו את הגרמנים כאמצעי לחסל את היהודים באופן עקיף. הגרמנים יצרו בגטאות תנאים של רעב, מחסור ומחלות וכך גרמו למותם של יהודים רבים. כמו כן, הגטו אפשר דילול אוכלוסיית היהודים בצורה נסתרת מהעין.

- **הפרדה בין יהודים לפולנים, ובין היהודים מהעולם;** שאיפת הגרמנים היתה שהפולנים והעולם לא ייחשפו לתנאים הירודים בהם גרים היהודים, ושהפולנים ימנעו מלהזדהות או להושיט עזרה ליהודים. בגטו קראקוב, הדבר היה קריטי עבור הנאצים מכיוון שמדובר בעיר בירה, האמורה להישאר מסודרת ונקייה – הן מהיהודים עצמם והן מהמראות הקשים של סבלם ומותם.

ג. שלב ביניים: היסטוריונים טוענים שהגטאות היו שלב ביניים במדיניות של הנאצים או שלב זמני,

כלפי היהודים. כלומר, הם ריכזו את היהודים במקום אחד כדי שיהיה להם אח"כ קל לבצע פתרון כלשהו לגבי היהודים.

ד. גזל הרכוש היהודי והעסקת בעבודות כפייה: באמצעות שליחת היהודים לגטאות יוכלו הנאצים להשתלט על הרכוש שהיהודים השאירו מאחוריהם, שהרי כמות הרכוש שיכלו היהודים להכניס לגטו הייתה מצומצמת. בנוסף, הגטו הקל על העסקת יהודים בעבודות כפייה שהשתלמו כלכלית לגרמנים.

10. קשיי הקיום בגטו

קטע א': קטע זה עוסק בתקופה הראשונה בחיי הגטו – מהקמת הגטו עד הפתרון הסופי.

בתקופה זו, מוקמים המוסדות הראשוניים בגטו וביניהם – משרד העבודה. רבים תולים תקווה בעבודה כהצלה – הם סברו שעבודה בגטו ועבור הגרמנים יאפשרו להם לשרוד את המציאות הקשה שנכפתה עליהם. ואכן בקטע כתוב: הוקם "משרד העבודה" שם היו מטביעים חותמות על התעודות החדשות שניתנו לתושבי הגטו העובדים בחוץ...."

בנוסף, בתקופה הזו היהודים עסוקים בלנסות להתרגל לחיים בגטו ולמצוא דרכים לשמר את אורח חייהם ולקיים חיי כלכלה – עיסוק בעבודה יצרנית ואף פתיחת עסקים, תרבות- עיסוק בפעילות תרבותית כגון תזמורת ואמנות, חינוך ודת.

מכיוון שטרם התחיל הפתרון הסופי – ההשמדה השיטתית של היהודים ושילוחם למחנות השמדה, עדיין קיימת תקווה מסוימת בקרב היהודים.

זאת, למרות שככל שהמלחמה מתקדמת והמתח מפני הבאות עולה.

ניתן לראות את האופן בו היהודים עדיין מנסים לשמר את חייהם הישנים בגטו בציטוטים הבאים:

"פקידים גרמנים, פולנים ויהודים עוסקים שם במילוי כרטיסי עובדים, בחלוקת עבודה ובשליחת אנשים לעבודות מחוץ לתחום הגטו [...]. כלכלת הגטו מתחילה להתפתח." ציטוט זה מלמד אותנו שמדובר בתקופה בה הפעילות הכלכלית (מאפיין כלכלי), נמצאת בשיאה. הכוונה בכך, שהיהודים נאחזים בעבודה וביצרנות כדי להצליח לשרוד את התקופה הראשונית בגטו.

המאפיין התרבותי גם כן בא לידי ביטוי; "נפתחת אפילו 'מסעדת ריקודים' ומופיעים בה אומנים מקומיים ותזמורת [...]. בתנאים החדשים והבלתי נורמליים מתנהלים החיים בקצב מסחרר."

ניתן לראות שבתקופה ראשונית זו היהודים עדיין מקפידים ומצליחים לשמר את סגנון חייהם הישן וליצור פעילות תרבותית ענפה על אף המציאות הקשה בגטו.

קטע ב: קטע זה עוסק בתקופה שאחרי גירוש יוני 1942.

לאחר גירוש זה, הגרמנים צמצמו את שטח הגטו. ואכן בקטע מופיע הציטוט: "ימים אחדים לאחר הגירוש הופיעה הודעה ששטח הגטו יצומצם".

קטע ג: קטע זה עוסק בימים שבאו אחרי גירוש אוקטובר 1942.

לאחר גירוש אוקטובר חל צמצום נוסף בשטח הגטו וחלוקתו לאיזורי B I A , תוך ביצוע מעשי זוועה בהם נרצחו בגטו כ 600 איש. ואכן בקטע מופיע הציטוט; "שוב מקטינים את שטח הגטו, שוב נראים מחזות זוועה איומים".

סעיף ב': חשיבותו של בית המרחקת באה לידי ביטוי ב:

- בית המרחקת סיפק ליהודים ציוד רפואי ותרופות, וכן דרכו התבצעה הברחה של מזון לתוך הגטו.
- בית המרחקת שימש כמקום בו תנועות הנוער יכלו לקבל חומרים שונים כגון תעודות מזויפות וכתבים מהמחתרת הפולנית.
- בית המרחקת שלו היווה מקום היה ניתן לקבל ידיעות מהעולם – לקרוא עיתונים שונים ולדעת מה מצב המלחמה.
- בית המרחקת גם היווה מקום מפגש של אינטלקטואלים יהודים מגטו קרקוב, בו דנו על שלל נושאים הנוגעים למלחמה לגורל העם היהודי ולגורל הגטו.

שתי דוגמאות להתמודדות עם הקשיים בתחום החינוך:

- תנועות הנוער המשיכו לפעול בגטו כאשר מספקים מפלט לילדי הגטו מהמציאות הקשה.
- היהודים הקימו רשת כיתות בלתי- חוקיות לכל הגילאים: קורסים להכשרה מקצועית ובתי -ספר שנועדו להכשיר את הנוער לחיים אחרי הגטו.

פרק שני

ענו על אחת מן השאלות 11–12 (15 נקודות).

11. יעל פלד טוענת שהגרמנים ראו ביודנראט גוף שמטרתו להוציא לפועל את פקודותיהם וגזרותיהם כלפי הציבור היהודי.
- אמנם היודנראט ראו את עצמם כארגון שעושה כמיטב יכולתו לסייע ליהודים, בנוסף למחויבותיו כלפי הגרמנים.
- דוגמאות לתפקיד הראשון של היודנראט – הוצאה לפועל של פקודות וגזרות הגרמנים כלפי היהודים;
- שליחת יהודים לעבודות כפייה מחוץ לגטו עבור הגרמנים.

- הכנת רשימות של יהודים אשר יישלחו "מזרחה" – למחנות ההשמדה, לאחר תחילת תקופת הפתרון הסופי.

- העברת גזרות ופקודות הגרמנים ליהודים, והאחריות על כך שאלו יבוצעו.

דוגמאות לתפקיד השני של היודנראט – סיוע ליהודים ככל הניתן:

- היודנרט בקרקוב הקים ועדת בריאות שעסקה בהסברה ובניסיון לחייב את היהודים לשמור על היגיינה וניקיון, למרות הקושי המובנה. הוועדה עברה בין בתים ובין חצרות. הצלחתם היתה חלקית.

- הקמת אף 4 בתי חולים בגטו בהם עבדו רופאים יהודים.

- היודנרט הקימו מטבחים ציבוריים ודאגו שיהודים יעבדו עבור תלושי מזון.

- ביוזמת היודנרט הוקם מתחם "אופטימה" שנועד להעניק תעסוקה ליהודים. בכלל, היודנרט ניסו להרחיב ככל הניתן את מקומות העבודה עבור היהודים.

12. רבקה קופר טוענת שחברי תנועות הנוער היו אידיאליסטים וציוניים, אך הם היו חסרי ניסיון וידע לגבי כיצד להקים מחתרת, להילחם ולמרוד כנגד הנאצים.

הסיבות בגללן מנהיגי עקיבא החליטו להקים מחתרת היא:

- במרץ 1942 מתחילים גירושים של יהודים מהגטו. אט אט מגיעות לידי תנועות הנוער שמועות שמדוב בגירושים להשמדה.

השמועות הגיעו לתנועות הנוער בעיקר באמצעות;

- ה"קשריות": נערות בעלות חזות ארית או פולנית, שהסתננו מחוץ לגטו עם תעודות מזויפות והשיגו/העבירו מידע מגטאות אחרים, ומידע על השמדה ממחנה חלמנו ומבורות הירי.

- בגירוש מרץ 1942 משלחת מתושבי הגטו יוצאת בעקבות רכבת של יהודים המגורשים להשמדה.

סוף סוף חלק מהתושבים חוזים בהשמדה, ומספרים עליה.

- ב-1942 יצא מגטו וילנה כרוז מפורסם, שהגיעה לכלל הגטאות. הכרוז פורסם על ידי אחד ממנהיגי המחתרת בגטו קרקוב – אבא קובנר, לפיו היהודים נלקחים להשמדה ולכן אסור ליהודים ללכת "כצאן לטבח". ה הייתה בכך בעצם קריאה למרד.

שינוי במטרות המחתרת:

- **נקמה:** לנקום בגרמנים על כל מה שהם עשו לעם היהודי ולבני משפחותיהם.
- **מוות בכבוד:** המורדים ידעו שהאפשרות העומדת בפניהם היא מוות, לכן אם כבר למות אז לפחות למות בקרב ולא ללכת כצאן לטבח.
- **לשמש דוגמה ליהודים, ולדורות הבאים:** המורדים רצו לשמש דוגמה לדורות הבאים ובעיקר לתנועות הנוער הציוניות. הם רצו למות כאנשים חופשיים שנלחמו והיו נאמנים לדרך שלהם. יהיו שיאמרו שהלחימה היא עבור "שלוש שורות בהיסטוריה".

תולדות ארצות הברית

פרק ראשון

ענו על אחת מן השאלות 21 - 22 (35 נקודות)

21. המאבק לשוויון זכויות

מרטין לותר קינג, שהושפע ממאבקו נטול האלימות של מהטמה גנדי בהודו, האמין בהשתלבות בחברה האמריקנית תוך קבלת שוויון זכויות מלא על ידי שביתות ומחאות לא אלימות כנגד הגזענות שאפיינה בעיקר את מדינות הדרום. הוא התנגד לאלימות וסלד ממנה. על פי מרטין לותר קינג, גזענות ואלימות הינם דברים פסולים באותה מידה, הן בתוך ארה"ב ומחוצה לה. לדוגמה, הוא התנגד למלחמת ויאטנם בגלל שראה בה מלחמת תוקפנות לבנה – אמריקנית כנגד אנשים לא לבנים, הנתפסים על ידי הממשל האמריקני כ- "נחותים".

ביקורתו של מלקום אקס על מרטין לותר קינג היא, שמרטין לותר קינג מטיף ל "הגשת הלחי השנייה" כלפי הלבנים. הכוונה בכך, שמרטין לותר קינג דורש מהשחורים שלא יגיבו באלימות על האפליה ואלימות הננקטת מצד הלבנים, אך אינו דורש מהשחורים שיחדלו מלריב זה עם זה. מלקום אקס טוען שעל פי מרטין לותר קינג – בכל העולם, רק לאדם השחור אין את זכות להגן על עצמו.

ביסוס מהקטע: "כל דבר בטבע יכול להגן על עצמו וצודק כשהוא מגן על עצמו, חוץ מן הכושי האמריקני. ואנשים כמו קינג – תפקידם הוא ללכת בין הכושים ולהורות להם 'אל תשיבו מלחמה שעה!' הוא אינו אומר להם, 'אל תילחמו ביניכם לבין עצמכם'. מה שהוא אומר להם בעצם הוא 'אל תילחמו באיש הלבן'."

הפתרון לבעיית השחורים שהציעו ארגון הכוח "הכוח השחור" ומלקום אקס, הוא שהאפרו-אמריקנים צריכים לשאוף להתנתק מהחברה האמריקנית הלבנה שלעולם לא תכיר בהם כשווים, ולכן יש לדרוש עצמאות קהילתית על אדמת ארצות הברית. הייתה בכך דחיית האמריקאית על ידי השחורים

וכן שלילת כל קשר עם האמריקנים הלבנים. הכוח השחור היו בעד שימוש באלימות, בין היתר בגלל בגלל האלימות שהופנתה כנגד שחורים באותה תקופה כגון אלימות משטרתית בהפגנות, ופיצוץ כנסייה שחורה על ידי גזענים לבנים.

ב'. שלוש פעולות לתיקון אפליית השחורים בשנות החמישים והשישים:

הרשות השופטת

בפסק דין של לינדה בראון נגד מחלקת החינוך של עיריית טופקה, קנזס (1954), פסק שופט ביהמ"ש שתפיסת "נפרד אבל שווה" הינה גזענית ומנוגדת לחוקה האמריקנית המבטיחה שוויון ללא הבדלי דת, גזע ומין. בית המשפט ביסס החלטתו על כך שחינוך הינו כלי המבטיח שוויון והשתלבות מוצלחת בחברה ובשוק התעסוקה. כאשר מתקיימת הפרדה בחינוך זה פוגע ביכולתם של תלמידים להשיג חינוך מיטבי ולכן שוויון זכויותיהם נפגע. הייתה זו הצהרה ראשונה ומשמעותית על כך שמדיניות "נפרד אבל שווה" שהכתיבו חלק ממדינות הדרום, הינה פסולה. כתוצאה מכך, רשויות פדרליות אחרות יוקיעו תפיסה זו גם כן.

הרשות המחוקקת

1. חוקק חוק הזכויות האזרחיות - 1964: חוק זה מבטל את ההפרדה ברוב השירותים הציבוריים, תוך הדגשת ביטול ההפרדה במוסדות חינוך, וכך גם בתעסוקה.

הוא מחייב מתן זכות הצבעה חופשית לשחורים, וכן הוא מחייב חלוקה שוויונית של כספי סיוע פדראליים.

2. התיקון ה 24 בחוקה - 1964: על פי תיקון זה, בארה"ב אסור להגביל או לשלול זכויות הצבעה בתירוץ של אי תשלום מס קלפי או כל מס אחר.

3. חוק זכויות ההצבעה - 1965: חוק האוסר על יצירת כל תנאי מוקדם או מבחן מסוג כלשהו (כגון קריאה, כתיבה, רף חינוכי/מוסרי), עבור אזרח אמריקני לממש את זכותו להצביע.

הרשות המבצעת – צעדי הנשיאים השונים

נשיאי ארה"ב הפעילו לחץ לא פחות מאשר את הצבא האמריקני, כדי לאלץ את שלטונות הדרום ליישם את מדיניות השוויון כלפי האפרו-אמריקנים. הטיעונים של נשיאי ארה"ב (משתי המפלגות) היו שהדבר נדרש מכיוון שהפרת זכויות שחורים עומדות בסתירה לחוקה ולערכים אמריקניים בסיסיים וכן זה פוגע בתדמית העולמית של ארה"ב, ובמאבקה המוסרי נגד ברה"מ במסגרת המלחמה הקרה.

דוגמא לכך היא ב 1957 כאשר הנשיא הרפובליקני אייזנהאואר ציווה לשלוח כוח צנחנים לליטל רוק (עיר הבירה של ארקנסו), כדי לאכוף את פסיקת בית המשפט העליון ולאפשר לתלמידים שחורים להיכנס בבטחה לבית הספר התיכון המקומי שעד אז היה סגור בפניהם.

22. גישות בקליטת המהגרים

קריקטורה א': גישת כור ההיתוך.

כור היתוך הוא כינוי לחברה שבה אנשים מתרבויות שונות מתמזגים אלו באלו (לכאורה – מותכים יחד), ויוצרים יחדיו תרבות חדשה המכילה מאפיינים מכלל התרבויות שהתמזגו.

בהקשר של ארה"ב, גישת כור ההיתוך טוענת שאמריקאי הוא תוצר של מהגרים אשר הגיעו

לאמריקה מתרבויות ורקעים שונים ויצרו יחדיו תרבות משותפת חדשה. התרבות האמריקנית.

על פי דה - קרבקר, האמריקני הוא אירופאי או ממוצא אירופאי – שהתחתן בנישואי תערובת עם אירופאים שונים. ובכך הוא הפך לאדם חדש. "יחידי-אדם מכל האומות מותכים כאן לגזע-אנשים חדש"

- האמריקאי הוא אדם חופשי וכן בעל אדמה, ובכך הוא מגשים ערכים דמוקרטיים כגון חירות וקניין.

- האמריקאי הוא גם מי שהשאיר מאחור את העבר שלו מארצו הישנה, ובמקום הוא מאמץ לעצמו את עקרונות החירות של ארה"ב. הקשר שהוא יוצר עם אמריקה חזק יותר מהקשר שהוא חש לארץ

מולדתו.

הגורמים המסייעים ע"פ דה- קרבקר להשתלבות באמריקה:

- המשאבים האדירים הקיימים ארה"ב.

- החברה האמריקאית מבוססת על כישורים, ועל יכולת הגשמה עצמית. פחות על מעמד (נותנת לכולם הזדמנות שווה).

- החברה האמריקנית פותחת שעריה בפני מהגרים. אותם מהגרים חשים רצויים כי ייתכן וכבר יש מבני מוצאם במולדת החדשה, אשר מסוגלים לסייע להם בקליטתם.

- המשטר האמריקני הוא משטר נאור המקפיד על זכויות אדם (כגון לדוגמה חופש מדת).

בקריקטורה, ניתן לראות כיצד מהגרים משלל לאומים (נראים ולבושים שונה – כל אחד לפי הלאום שלו), מוכנסים לתוך סיר גדול הנושא את המונח "אזרחות" כאשר אישה אמריקנית המזכירה במראה שלה את פסל החירות, מערבבת אותם יחדיו. הכף הענקית בה היא אוזנת נושאת את המונח "שוויון זכויות". על פי קריקטורה זו, בני הלאומים השונים נהפכים לאמריקנים בין היתר בזכות שוויון הזכויות שארה"ב מעניקה להם – באופן התואם לגישת כור ההיתוך.

מקור ב: קטע מן הרומן "בית קרנוסבקי":

הגישה המופיעה בקטע המקור היא הטמעה (אנגלו-קונפרמיות), ע"פ מאיו סמית; על פי גישה זו, על המהגרים התושבים החדשים לוותר על מאפייני זהותם הקודמת ולהיטמע בתוך אוכלוסיית ארה"ב שכבר חיה בארה"ב.

ציטוט: "יואכים גיאורג", ביטא יגור [האחיין] בקפידה, כדי להבליט את הגרמנית המזוועה שבפי הדוד. הדוד הארי ביטל בתנופת יד. "ארוך מדי לאמריקה", אמר, "פה אוהבים הכול בקיצור ומהר לעניין!". בדברים אלו ניתן לראות את הציפייה ואף דרישה שאינה משתמעת לשני פנים לוותר באופן מהיר על הזהות הקודמת כדי להיטמע בחברה האמריקנית שכבר החלה להתגבש בארצות הברית.

ב': גישת נוספת לקליטת מהגרים היא גישת הפלורליזם ה תרבותי ע"פ הוראס קאלן (1915):

בתחילת המאה המאה ה 20 החלה להתגבש השקפה חדשה, פלורליסטית – לפיה, הפער בין תרבות המהגרים לתרבות המקומית הגדול – וכל ניסיון להתכחש לו או למחוק עשוי להיות יותר מזיק ממועיל. על קאלן – פילוסוף והוגה דעות יהודי, המהגרים יכולים לשמר את תרבותם הקודמת ועדיין להיחשב אמריקנים. קאלן כתב את דבריו בעיצומה של תקופת הגירה. על פי קאלן, האמריקניות מבוססת על הרמוניה ושיתוף פעולה בין הקבוצות האתניות המונהגות תחת מסגרת דמוקרטית-פוליטית משותפת, ובה הם דוברים גם שפה משותפת - האנגלית.

עם זאת, קאלן טוען שצריך לאפשר לכל קבוצה לשמר את התרבות, המורשת, המנהגים, וכו'. זאת

מכיוון שקיים גדול לבטל זהות תרבותית של קהילה כלשהי, וכמו כן, כפיית זהות אחידה הינה

מעשה בלתי דמוקרטי ה פוגע ברצון המהגרים להאחז במשהו מתרבותם הישנה.

קאלן, ממוצא יהודי, כותב זאת בשיא תקופת ההגירה, א בל בשונה ממאיו-סמית' הוא לא רואה בהגירה איום אפשרי על הזהות האמריקנית, אלא הזדמנות.

פרק שני

ענו על אחת מן השאלות 23–24 (15 נקודות)

23. דוגמאות מהחוקה להבטחת איזון בממשל:

כחלק מה "פשרה הגדולה", הוחלט ש:

- בית הנבחרים (שבין סמכויותיו לחוקק חוקים פדרליים – ארציים), ייבחר בבחירות ישירות.
- הסנאט - המהווה את ה"בית העליון" בקונגרס האמריקני ואחראי על אישור חוקים וייעוץ לנשיא, ימונה על ידי ממשלי המדינות.
- הנשיא ימונה על ידי "האלקטורים" של כל מדינה ומדינה.

הגדרת היחסים בין הרשויות:

- נקבע שהנשיא יעמוד בראש הרשות המבצעת.
- הקונגרס המחולק לשני בתים (סנאט ובית הנבחרים), יהיה מוסמך לחוקק חוקים – כלומר, יתפקד כרשות מחוקקת.
- בית המשפט העליון המהווה ערכאה שיפוטית עליונה, כלומר רשות שופטת. הפרדת הרשויות הינה קריטית כדי למנוע מצב בו רשות אחת משתלטת ומנסת לעצמה כוח וסמכות בלתי מוגבלים.

תיקון מהחוקה המבטיח איזון בממשל:

על פי תיקון ה-22 הנשיא אינו יכול להיבחר ליותר מפעמיים. באופן זה, נמנע מצב בו הנשיא צובר יותר מידי כוח על חשבון שאר הגורמים בממשל.

על פי התיקון העשירי, לממשל הפדרלי ניתנות רק הסמכויות אשר ניתנו לו במסגרת החוקה.. סמכויות שלא נקבעו על ידי החוקה ולא הופקעו מהמדינות, נתונות לפרשנות של מדינות הברית. בכך, כל המדינות זוכות בכוח שמאפשר להן ליצור איזון בין לבין כוחו של הממשל.

24. משבר הטילים בקובה, היה עימות בינלאומי בשנות ה-60 של המאה ה-20 בין ארה"ב וברית המועצות, שכמעט והביא לפתיחתה של מלחמה גרעינית. הוא מהווה ביטוי מובהק למלחמה הקרה בין המעצמות. המשבר מצד אחד חידד מצד אחד את "מאזן האימה" בין המעצמות, ומצד אחר מיתן אותו.

משבר הטילים בקובה חידד את "מאזן האימה" בכך ש:

במהלך משבר הטילים בקובה, העולם היה קרוב מתמיד למלחמה גרעינית אשר נמנעה ממש ב"דקה התשעים", לאחר ששני הצדדים איימו – ישירות ובעקיפין, בנשק אטומי. בכך, "מאזן האימה" הגיע לשיאו במהלך משבר הטילים בקובה. רק מכיוון שחרוש'וב "מיצמץ ראשון" והורה על פינוי הטילים מקובה, עקב כך שהאמין לאיזמיו של קנדי במלחמה גרעינית, נמנע אסון גרעיני.

מצד שני, משבר הטילים בקובה מיתן את "מאזן האימה", בכך שבתום המשבר ייסדו ארה"ב וברית המועצות את "הקו האדום"; קו תקשורת ישיר בין ראשי שתי המדינות. הקו האדום נועד למנוע אי הבנות והידרדרות למלחמה גרעינית בשל כשל בתקשורת. באופן זה, מאזן האימה מתמתן, ואירוע שכזה בו שתי המעצמות כה קרובות לעשות שימוש בנשק גרעיני, לא יחזור על עצמו. בנוסף, סילוק הטילים מקובה על ידי ברה"מ ומטורקיה על ידי ארה"ב – סייעו גם הם למיתון מאזן האימה.